

1905

საგარეო საზღვარების
მინისტროს

ДУХОВНЫЙ ВѢСТНИКЪ

ТЪ УЗИНСКАГО ЭКЗАРХАТА.

1-го октября

№ 19

1905 года.

Подписная цѣна: на годъ 5 рублей съ пересылкою, на полгода—
2 руб. 50 коп., на 1 мѣсяць — 40 коп.

Адресъ редакціи: Г. Тифлисъ. Зданіе Грузино-Имеретинской Сино-
дальной Конторы.

На подлинномъ Собственною Ею Им-
ператорскаго Величества рукою на-
писано:

„БЫТЬ ПО СЕМУ“.

Въ Петергофѣ.
6 августа 1905 г.

Учреждение Государ- ственной Думы.

I. О составѣ и устройствѣ Государ-
ственной Думы.

1. Государственная Дума учреж-
дается для предварительной разра-

დაფუძნება სახელმწიფო სათათბი-
როსი.

I.

შეგკნილობა და გაწყობა სათათბი-
როსი.

1. სახელმწიფო სათათბირომ უნ-
და წინდაწინ შეიმუშაოს და სჯა-

ботки и обсужденія законодательныхъ предположеній, восходящихъ, по силѣ основныхъ законовъ, черезъ Государственный Совѣтъ, къ Верховной Самодержавной Власти.

2. Государственная Дума образуется изъ членовъ, избираемыхъ населеніемъ Россійской Имперіи на пять лѣтъ на основаніяхъ, указанныхъ въ положеніи о выборахъ въ Думу.

3. По Указу Императорскаго Величества Государственная Дума можетъ быть распущена до истеченія пятилѣтняго срока (ст. 2). Тѣмъ же Указомъ назначаются новые выборы въ Думу.

4. Продолжительность ежегодныхъ занятій Государственной Думы и сроки ихъ перерыва въ теченіе года опредѣляются Указами Императорскаго Величества.

5. Въ составѣ Государственной Думы образуются Общее Собраніе и Отдѣлы.

6. Отдѣловъ въ Государственной Думѣ должно быть не менѣе четырехъ и не болѣе восьми. Членовъ въ каждомъ отдѣлѣ полагается не менѣе двадцати. Ближайшее установленіе числа отдѣловъ Думы и состава ихъ членовъ, а также распределеніе дѣлъ между отдѣлами зависитъ отъ Думы.

7. Для законнаго состава засѣданій Государственной Думы требуется присутствіе: въ общемъ собраніи—не менѣе одной трети всего числа членовъ Думы, а въ отдѣлѣ—не менѣе половины входящихъ въ его составъ членовъ.

8. Расходы по содержанію Государственной Думы относятся на счетъ Государственнаго Казначейства.

ბასი იქონიოს საკანონმდებლო ფუნქციონირებათა შესახებ, რომელიც, თანახმად კანონებისა, სახელმწიფო საბჭოს შემწეობით უზენაეს თვითმპრობელ ხელმწიფის ხელში გადადის.

2. სახელმწიფო სათათბიროს შეადგენენ რუსეთის მცხოვრებლების მიერ ხუთის წლის ვადით ამორჩეული წევრები. უკანასკნელთ ირჩევენ სათათბიროს საარჩევნო დებულების ძალით.

3. მისი იმპერატორებითი უდიდებულესობის ბრძანებით სათათბიროს დათხოვნა შეიძლება ხუთის წლის გასვლამდე (მუხ. 2). იმავე ბრძანებით ინიშნება ახალი არჩევნები.

4. თუ რამდენს ხანს უნდა გატანოს სათათბიროს სხდომებმა ან რა და რა დროს უნდა შეწყდეს წლის გინმავლობაში, ეს განისაზღვრება მისი იმპერატორებითი უდიდებულესობის ბრძანებით.

5. სათათბირო იყოფა საზოგადო კრებად და განყოფილებებად.

6. განყოფილება სათათბიროში უნდა იყოს არ უმცირეს ოთხისა და არა უმეტეს რვისა, თვითვეულ განყოფილებას ეყოლება არა ნაკლებ 20 წევრისა. სათათბიროზე დამოკიდებული სათათბიროს განყოფილებათა რიცხვისა და მათის წევრების შედგენილების დადგენა და აგრეთვე განყოფილებათა შორის საქმეების განაწილება.

7. სათათბიროს სხდომები რომ კანონიერი იყოს, საჭიროა დაესწროს საზოგადო კრებას არა ნაკლებ ყველა წევრების მესამედისა. განყოფილებებში კი არა ნაკლებ ნახევრის მათის წევრებისა.

8. სათათბიროს ხარჯს ხაზინა კისრულობს.

II. О председателях Государственной Думы и ея отдѣловъ.

9. Председатель Государственной Думы и его Товарищъ избираются Думою изъ числа ея членовъ на годъ, по истеченіи коего тѣ же лица могутъ быть вновь избираемы. Председатель, кромѣ указаннаго въ статьѣ 3 случая, исполняетъ свои обязанности впредь до новаго выбора Председателя. Избранный на послѣдній годъ пятилѣтія (ст. 2) Председатель исполняетъ свои обязанности до окончанія пятилѣтія. Въ случаѣ отсутствія Председателя, обязанности его исполняетъ его Товарищъ.

10. Председатель Государственной Думы всеподданнѣйше повергаетъ на Высочайшее благовозврѣніе о занятіяхъ Думы.

11. Председатели отдѣловъ Государственной Думы избираются въ каждомъ отдѣлѣ изъ числа его членовъ на годъ, по истеченіи коего тѣ же лица могутъ быть вновь избираемы.

12. Для соображенія общихъ, возникающихъ относительно дѣятельности Государственной Думы, вопросовъ, подъ председательствомъ ея Председателя, состоитъ совѣщаніе, въ составъ коего входятъ Товарищъ Председателя Думы, председатели ея отдѣловъ, а равно секретарь Думы и его товарищъ.

III. О членахъ Государственной Думы.

13. Члены Государственной Думы, при вступленіи въ Думу, даютъ торжественное обѣщаніе, по прилагаемой при семь формѣ.

14. Члены Государственной Думы пользуются полною свободою сужденій и мнѣній по дѣламъ, подлежа-

II.

სახელმწიფო სათათბიროსა და მისის
 განყოფილებების თავმჯდომარეები.

9. სათათბიროს თავმჯდომარესა და მისს ამხანაგს ირჩევს სათათბირო თავის წევრებისაგან ერთის წლის ვადით; ამ ვადის გასვლის შემდეგაც შეიძლება ყოფილ თავმჯდომარეების ხელმეორედ არჩევა.

10. სათათბიროს თავმჯდომარე უქვეშევრდომილესად წარადგენს უმაღლესს სახელზე მოხსენებას სათათბიროს მუშაობის შესახებ.

11. განყოფილებების თავმჯდომარედ ირჩევენ თვითვეულ განყოფილებაში მისს წევრთაგან ერთის წლის ვადით.

12. სათათბიროს მოქმედების შესახებ წამოყენებულ კითხვებზე მოლაპარაკებისთვის გაიმართება სათათბირო, რომელშიაც მონაწილეობას მიიღებენ თავმჯდომარის ამხანაგი, განყოფილებების თავმჯდომარენი, სათათბიროს მდივანი და მისი ამხანაგი. თავმჯდომარედ თვითონ სათათბიროს თავმჯდომარე იქნება.

III.

სახელმწიფო სათათბიროს წევრების შესახებ.

13. სათათბიროში შესვლის წინ აღტქმას აძლევენ ქვემოლ მოყვანილი ფორმით.

14. იმ საქმეების შესახებ, რომელნიც სათათბიროს ხელშია, მისს წევრებს სრული თავასუფლება ეძ-

შიძმ წდწნიუ Думы, и не обяваны отчетомъ передъ своими избирателями.

15. Членъ Государственной Думы можетъ быть подвергнутъ лишенію или ограниченію свободы не иначе, какъ по распоряженію судебной власти, а равно не подлежитъ личному задержанію за долги.

16. Членъ Государственной Думы можетъ отказаться отъ сего званія, заявивъ о томъ письменно Предсѣдателю Думы.

17. Членъ Государственной Думы выбываетъ изъ ея состава въ случаѣ а) утраты русскаго подданства; б) поступленія на дѣйствительную военную службу; в) назначенія по гражданской государственной службѣ на должность, соединенную съ опредѣленнымъ окладомъ содержанія, и г) утраты ценза, дающаго право на участіе въ выборахъ.

18. Сверхъ указанныхъ въ предшедшей (17) статьѣ случаевъ, членъ Государственной Думы выбываетъ изъ ея состава также и въ случаѣ наступленія обстоятельствъ, указанныхъ въ пунктахъ а, б, в, г и ж статьи 7 положенія о выборахъ въ Думу.

19. Членъ Государственной Думы временно устраняется отъ участія въ ея собраніяхъ въ случаѣ: (а) привлеченія къ слѣдствію или суду по обвиненію въ преступныхъ дѣяніяхъ, означенныхъ въ пунктѣ а статьи 7 положенія о выборахъ въ Думу или влекущихъ за собою отрѣшеніе отъ должности, и б) объявленія несостоятельнымъ должникомъ—впредь до опредѣленія свойства несостоятельности.

20. Члены Государственной Думы

ლევათ მსჯელობისა და საკუთარს აზრების გამოთქმაში და არ ადევთ ვალად ანგარიში მისცენ თავიანთ ამომრჩევლებს.

15. სათათბიროს წევრების თავისუფლების განსახლვრა ან სრულიად წართმევა შეიძლება მხოლოდ სასამართლოს განკარგულებით; არ შეიძლება მათი დაქერა აგრეთვე ვალეზისთვის.

16. სათათბიროს წევრს ნება აქვს ხელი აიღოს წევრობაზე, რაზედაც წერილობით მოხსენებას წარუდგენს სათათბიროს თავმჯდომარეს.

17. წევრობაზე ხელი უნდა აიღოს ისეთმა პირმა, რომელიც რუსეთის ქვეშევრდომი აღარ იქნება, ან ნამდვილ სამხედრო სამსახურში შევა, ან დანიშნება სახელმწიფო სამსახურში ჯამაგირიან ადგილზე და ან თუ საარჩევნო ცენზი დაპკარგა.

18. სათათბიროს წევრი გამოდის სამსახურიდან, თუ დებულების მეშვიდე მუხლში ნაჩვენები გარემოება აღმოსჩნდება.

19. სათათბიროს წევრებს დროებით ერთმევა კრებებზე მონაწილეობის უფლება იმ შემთხვევაში, თუ ისინი პასუხის გებაში იქნენ მიცემული იმ დანაშაულობის გამო, რომელიც დებულების მეშვიდე მუხლშია აღნიშნული და რომელსაც შედეგად თანამდებობიდან გადაყენება და გაკოტრებულად აღიარება მოჰყვება ხოლმე.

20. თუ წევრებმა რაიმე დანაშაუ-

за преступныя дѣянія, совершенныя при исполненіи или по поводу исполненія обязанностей, лежащихъ на нихъ по сему званію, привлекаются къ отвѣтственности въ порядкѣ и на основаніяхъ, установленныхъ для привлеченія къ отвѣтственности за нарушеніе долга службы членовъ Государственнаго Совѣта (учр. Гос. Сов. ст. 105—113).

21. Призваніе члена Государственной Думы утратившимъ это званіе (ст. 17 и 18), а равно временное устраненіе члена Думы отъ участія въ ея собраніяхъ (ст. 19) зависитъ отъ Правительствующаго Сената.

22. Означенныя въ предшедшей (21) статьѣ дѣла возбуждаются въ Правительствующемъ Сенатѣ по сообщеніямъ Предсѣдателя Государственной Думы и разрѣшаются въ первомъ департаментѣ Сената окончательно, по выслушаніи заключенія оберъ-прокурора, большинствомъ голосовъ присутствующихъ сенаторовъ, въ случаѣ же равенства голосовъ— по мнѣнію, принятому сенаторомъ, исполняющимъ обязанности первоприсутствующаго.

23. Члены Государственной Думы на время ея занятій получаютъ суточное изъ казны довольствіе въ размѣрѣ десяти рублей въ день. Сверхъ того членамъ Думы возмѣщаются изъ казны разъ въ годъ путевыя издержки по расчету пяти копѣекъ на версту отъ мѣста ихъ жительства до С.-Петербурга и обратно.

24. Министры и Главноуправляющіе отдѣльными частями не состоятъ членами Государственной Думы, но могутъ присутствовать въ ея собраніяхъ и давать разъясненія по дѣламъ какъ лично, такъ равно

ლი ჩაიღინეს თავიანთ თანამრევლებათა ასრულების დროს ან ამ ასრულებისა გამო, იგინი სამართალში აქნებიან მიცემული იმავე კანონის ძალით, როგორც ასამართლებენ ხოლმე სახელმწიფო საბჭოს წევრებს სამსახურის მოვალეობათა დარღვევისთვის.

21. უმაღლესს სენატზეა დამოკიდებული სათათბიროს წევრისთვის მისის წოდების ჩამორმევა და აგრეთვე მათი დროებით გადაყენება კრებებში მონაწილეობიდან.

22. მე-21 მუხლში აღნიშნული საქმეები დაიწყება სენატში სასათბიროს თავმჯდომარის მოხსენების შემდეგ და გადაწყდება სენატის პირველ დეპარტამენტში.

23. სხდომის დროს წევრებს ხაზინიდან თუმანი ეძლევა დღე და ღამეში სახარჯოდ. ხაზინა აძლევს მათ წელიწადში ერთხელ საგზაო ხარჯად ვერსტზე თითო შაურს მათის საცხოვრებელ ადგილიდან პეტერაურგამდე და უკან.

24. სათათბიროს წევრებად არ იქნებიან მინისტრებიც მთავარ-მმართველნი, მაგრამ მათ ნება აქვთ მონაწილეობა მიიღონ კრებებზე და განმარტონ ესა თუ ის საქმე პირადად ან ამხანაგების შემწეობით.

через своихъ товарищей, или начальниковъ отдѣльныхъ частей центральныхъ управленій, либо ближайшихъ помощниковъ сихъ начальниковъ, или же другихъ, уполномоченныхъ Министрами и Главноуправляющими, должностныхъ лицъ.

25. Сообщение разъясненій въ указанномъ предшедшею (24) статьею порядкѣ обязательно для Министровъ и Главноуправляющихъ отдѣльными частями, если Государственная Дума, по Общему ея Собранію или по одному изъ ея отдѣловъ, признаетъ разъясненія необходимыми.

IV. О секретаряхъ Государственной Думы и ея отдѣловъ, канцеляріи Думы и состоящихъ при ней лицахъ.

26. Секретарь Государственной Думы и его товарищъ избираются Думою изъ числа ея членовъ на пять лѣтъ (ст. 2) и исполняютъ свои обязанности впредь до выбора секретаря и его товарища новымъ составомъ Думы.

27. Секретари отдѣловъ Государственной Думы избираются каждымъ отдѣломъ изъ числа его членовъ на пять лѣтъ (ст. 2).

28. Для производства дѣлъ по Государственной Думѣ состоитъ при ней канцелярія.

29. Управление канцеляріею Государственной Думы возлагается на секретаря Государственной Думы. Труды его раздѣляетъ товарищъ секретаря Думы. Въ случаѣ, указанномъ въ статьѣ 3, управление канцеляріею Думы возлагается, впредь до избранія секретаря новымъ составомъ Думы, на государственнаго Секретаря.

30. Исполненіе послѣдовавшихъ со стороны Предсѣдателя Государственной Думы и ея отдѣловъ распоряженій въ видахъ поддержанія

25. შემოსენებულო პირნი ვალდებული არიან წარმოადგინონ თავიანთი განმარტებანი, თუ სათათბირო საჭიროდ სცნობს.

IV.

სახელმწიფო სათათბიროს და ამის განყოფილებას, სათათბიროს კანცელარიას მდივნებსე და ამათში მისამსახურე პირებსე.

26. სახელმწიფო სათათბიროს მდივანს და მისს ამხანაგს ირჩევს თვით სათათბირო თავის წევრთაგან ხუთის წლით და ასრულებს თავის მოვალეობას იმ დრომდე, მანამ ახალი სათათბირო არ იირჩევს ახალ მდივანსა და იმის ამხანაგსა,

27. სათათბიროს განყოფილებათა მდივნებს თვითეული განყოფილება ირჩევს თავის წევრთაგან ხუთის წლის ვადით.

28. საქმის წარმოებისათვის სახელმწიფო სათათბიროსთან არის კანცელარია.

29. კანცელარიის მართვა-გამგეობა ევალება სათათბიროს მდივანსა, იმას შველის ამხანაგი სათათბიროს მდივნისა. იმ შემთხვევაში, რომელიც ნაჩვენებია მესამე მუხლში, სათათბიროს კანცელარიის გამგეობა ახალი მდივნის არჩევამდე, ევალება სახელმწიფო მდივანსა.

30. აღსრულება იმ განკარგულებათა, რომელსაც გამოსცემს სახელმწიფო სათათბიროს თავმჯდომარე

порядка возлагается на пристава Думы и его помощниковъ.

31. Приставъ Государственной Думы и его помощники въ числѣ, опредѣленномъ штатомъ, назначаются Предѣдателемъ Думы.

32. Правила о порядкѣ назначенія и увольненія служащихъ въ канцелярїи Государственной Думы и состоящихъ при ней лицъ, а равно о прохожденіи ими службы, прилагаются.

Г. О предметахъ виднѣя Государственной Думы.

33. Виднѣю Государственной Думы подлежатъ:

а) предметы, требующіе изданія законовъ и штатовъ, а также ихъ измѣненія, дополненія, прїостановленія дѣйствія и отмѣны;

б) финансовыя смѣты Министерствъ и Главныхъ Управленій и государственная роспись доходовъ и расходовъ, равно какъ денежные изъ казны ассигнованія, росписью не предусмотрѣнныя, — на основаніи особыхъ по сему предмету правилъ;

в) отчетъ Государственнаго Контроля по исполненію государственной росписи;

г) дѣла объ отчужденіи части государственныхъ доходовъ или имущества, требующемъ Высочайшаго соизволенія;

д) дѣла о постройкѣ желѣзныхъ дорогъ непосредственнымъ распоряженіемъ казны и за ея счетъ;

е) дѣла объ учрежденіи компаній на акціяхъ, когда при семъ испрашиваются изъятія изъ дѣйствующихъ законовъ;

ж) дѣла, вносимыя на разсмотрѣніе Думы по особымъ Высочайшимъ повелѣніямъ.

Примчаніе. Виднѣю Государственной Думы подлежатъ также смѣты и раскладки земскихъ по-

да მისი განყოფილებანი, ევალუაცია სათათბიროს ბოქაულსა და იმის თანაშემწეებსა.

31. ბოქაულს და მისს თანაშემწეებს ნიშნავს სათათბიროს თავმჯდომარე, განსაზღვრულ შტატისამებრ.

32. წესრიგი სათათბირო კანცელარიაში მოსამსახურეთა დანიშნისა და დათხოვნისა, და მათი სამსახურის ამასვე თან ერთვის.

V.

და საქმეება იქნება სათათბიროს ხელში.

33. სათათბიროს ექვემდებარება შემდეგი საქმეები:

ა) ისეთი საგნები, რომელიც კანონებისა და შტატების გამოცემასა და მათს შეცვლა-შეცვებას, მოქმედების შეჩერებას და გაუქმებას ითხოვს;

ბ) შემოსავალ-გასავალი და აგრეთვე კასიდან ფულების გადაღება ამა თუ იმ მიზნით, განსაკუთრებული წესების ძალით;

გ) სახელმწიფო კანტროლის ანგარიში სახელმწიფოს შემოსავალ-გასავლის შესახებ;

დ) სახელმწიფო ქონებათა სხვაზე გადაცემა, რის შესახებ საჭიროა უმაღლესი ნება-რთვა;

ე) რკინის გზების გაყვანის შესახები საქმეები ხაზინის პირდაპირის განკარგულებითა და მისს ხარჯზე;

ვ) აქციებით ამხანაგობის დაარსების საქმეები იმ შემთხვევაში, თუ მოთავე პირნი თხოულობენ კანონებში აღნიშნულ უფლებებზე ზედ მეტს;

და. ზ) ბოლოს, ის საქმეები, რომელნიც სათათბიროს ეგზავნება უმაღლესის ბრძანებით.

შენიშვნა. სახელმწიფო სათათბიროს ექვემდებარება აგრეთვე იმ აღ-

винностей въ мѣстностяхъ, въ которыхъ не введены земскія учрежденія, а также дѣла о возвышеніи земскаго или городского обложенія противъ размѣра, опредѣленнаго земскими собраніями и городскими думами (пол. земск. учр., ст. 94; гор. пол., ст. 88; пол. общ. упр. гор. С.-Петербурга, ст. 6 и 78).

34. Государственной Думѣ предоставляется возбуждать предположенія объ отмѣнѣ или измѣненіи дѣйствующихъ и изданіи новыхъ законовъ (ст. 54—57). Предположенія эти не должны касаться началъ государственнаго устройства, установленныхъ законами основными.

35. Государственной Думѣ предоставляется заявлять Министрамъ и Главноуправляющимъ отдѣльными частями, подчиненнымъ по закону Правительствующему Сенату, о сообщеніи свѣдѣній и разъясненій по поводу такихъ, послѣдовавшихъ со стороны Министровъ или Главноуправляющихъ, а равно подвѣдомственныхъ имъ лицъ и установлений, дѣйствій, коими нарушаются, по мнѣнію Думы, существующія законоположенія (ст. 58—61).

VI. О порядкѣ производства дѣлъ въ Государственной Думѣ.

36. Подлежащія обсужденію Государственной Думы дѣла вносятся въ Думу Министрами и Главноуправляющими отдѣльными частями, а также Государственнымъ Секретаремъ.

37. Внесенныя въ Государственную Думу дѣла обсуждаются въ отдѣлахъ ея и затѣмъ поступаютъ на разсмотрѣніе Общаго ея Собранія.

38. Засѣданіе Общаго Собранія и отдѣловъ Государственной Думы назначаются, открываются и закрываются ихъ предсѣдателями.

39. Предсѣдатель останавливаетъ того изъ членовъ Государственной Думы, который уклоняется отъ со-

гилеების ხარჯთ-აღრიცხვა ეტყობისა რომო ბეგარის განწესრიგება, საცა ჯერ არაა კიდევ შემოღებული ერობა და აგრეთვე საქმეები საერობო ან საქალაქო გადასახადების გადიდების შესახებ შედარებით იმასთან, რასაც საერობო კრებები და ქალაქის საბჭოები გადაწყვეტენ.

34. სახელმწიფო სათათბიროს ნება აქვს შუამდგომლობისა არსებულ კანონების გაუქმებისა და მათს აღგილას ახლების გამოცემის შესახებ, მხოლოდ ეს მოსაზრებანი არ უნდა ეხებოდნენ სახელმწიფო წეს-წყობილების დედა-აზრს, რომელიც ძირითადი კანონებითაა დადგენილი.

35. სათათბიროს ნება აქვს გადასცეს მინისტრებსა და მთავარ-მართებელთ ის ცნობები, რომელიც მას მოუვიდა არსებულ კანონების დარღვევის შესახებ.

VI.

წეს-რიგო სსხელმწიფო სათათბიროში საქმეთა წარმოებისა.

36. სათათბიროში განსახილველი საქმეები შეაქვთ მინისტრებსა და მთავარ მართებელთ და აგრეთვე სახელმწიფო სეკრეტარს.

37. საქმეებს ჯერ განყოფილებებში განიხილავენ და შემდეგ საზოგადო კრებას წარუდგენენ.

38. სათათბიროსი და მისი განყოფილებების სხდომები ინიშნება, იხსნება და იხურება თავმჯდომარეების განკარგულებით.

39. თავმჯდომარე აღარ აძლევს ლაპარაკის ნებას იმ წევრს, რომელ-

блюденія порядка или уваженія къ закону. Отъ Предсѣдателя зависитъ объявить перерывъ засѣданія или его закрыть.

40. Въ случаѣ нарушенія порядка членомъ Государственной Думы онъ можетъ быть удаленъ изъ засѣданія или устраненъ на опредѣленный срокъ отъ участія въ собраніяхъ Думы. Членъ Думы удаляется изъ засѣданія по постановленію отдѣла или Общаго Собранія Думы, по принадлежности, а устраняется отъ участія въ собраніяхъ Думы на опредѣленный срокъ по постановленію Общаго ея Собранія.

41. Въ засѣданія Государственной Думы, по Общему ея Собранію и по отдѣламъ, постороннія лица не допускаются.

42. Предсѣдателю Думы представляется разрѣшать присутствовать въ засѣданіяхъ Общаго ея Собранія, кромѣ засѣданій закрытыхъ, представителямъ повременной печати въ числѣ не болѣе одного отъ отдѣльнаго изданія.

43. Закрытія засѣданія Общаго Собранія Государственной Думы назначаются по постановленію Общаго собранія или по распоряженію Предсѣдателя Думы. По его же распоряженію назначаются закрытія засѣданія Общаго Собранія Государственной Думы и въ томъ случаѣ, когда Министръ или Главноуправляющій отдѣльною частью, предметовъ вѣдомства коего касается дѣло, подлежащее разсмотрѣнію Думы, заявить, что оно составляетъ государственную тайну.

44. Отчеты о всѣхъ засѣданіяхъ Общаго Собранія Государственной Думы составляются присяжными стенографами и, по одобреніи Предсѣдателемъ Думы, допускаются къ оглашенію въ печати, кромѣ отчетовъ о закрытыхъ засѣданіяхъ.

45. Изъ отчета о закрытомъ засѣданіи Общаго Собранія Государственной Думы могутъ подлежать оглашенію въ печати тѣ части,

მაც წესიერება დაარღვია და მისი უპატიოდ მოიხსენია. თავმჯდომარისავე საქმეა, შეაჩეროს ან დახუროს სხდომა.

40. თუ წევრმა დაარღვია წესიერება, იგი, შეიძლება, დათხოვნილ იქნას სხდომიდან ან დროებით გაიყვანონ.

41. სხდომებზედ შეუძლიანთ დაესწონ კერძო პირნი.

42. თავმჯდომარეს უფლება ეძლევა, ნება დართოს პრესის წარმომადგენლებს სხდომაზე დასწრებისა, მაგრამ არა უმეტეს ერთის კაცისა თვითეულ გამოცემიდან.

43. საზოგადო კრების დახურული სხდომა ინიშნება საზოგადო კრების დადგენილებით ან და თავმჯდომარის განკარგულებით. მისივე განკარგულებით ინიშნება დახურული სხდომა საზოგადო კრებისა, თუ მინისტრი ან მთავარ-მართებელი, რომლის უწყებას შეეფერება სათათბიროს განსახილველი საქმე, განაცხადებს, რომ იგი სახელმწიფო საიდუმლოს შეადგენს.

44. სათათბიროს საზოგადო კრებების ანგარიშები, თუ კი თავმჯდომარე მოიწონებს, გამოქვეყნებულ იქნება, გარდა დახურულ სხდომების ანგარიშებისა.

45. დახურულ სხდომის ანგარიშების იმ ნაწილების გამოქვეყნება შეიძლება, რომელსაც შესაძლებლად

опубликованіе которыхъ сочтеть возможнымъ либо Предсѣдатель Думы, если засѣданіе было объявлено закрытымъ по его распоряженію или по постановленію Думы, либо Министръ или Главноуправляющій отдѣльною частью, если засѣданіе было объявлено закрытымъ вслѣдствіе его о томъ заявленія.

46. Министръ или Главноуправляющій отдѣльною частью можетъ взять обратно внесенное имъ въ Государственную Думу дѣло во всякомъ его положеніи. Но дѣло, внесенное въ думу вслѣдствіе возбужденія ею законодательнаго вопроса (ст. 34), можетъ быть взято обратно Министромъ или Главноуправляющимъ не иначе, какъ съ согласія на то Общаго Собранія Думы.

47. Заключеніемъ Государственной Думы по рассмотрѣннымъ ею дѣламъ признается мнѣніе, принятое большинствомъ членовъ Общаго Собранія Думы. Въ этомъ заключеніи должно быть опредѣлительно указано согласіе или несогласіе Думы съ внесеннымъ предложеніемъ. Предлагаемая Думою измѣненія должны быть выражены въ точно установленныхъ положеніяхъ.

48. Законодательныя предположенія, рассмотрѣнныя Государственною Думою, вносятся съ ея заключеніемъ въ Государственный Совѣтъ. По обсужденіи дѣла въ Совѣтѣ, положеніе его, кромѣ случая, указаннаго въ статьѣ 49, представляется на Высочайшее благовозрѣніе въ порядкѣ, установленномъ учрежденіемъ Государственнаго Совѣта, вмѣстѣ съ заключеніемъ Думы.

49. Законодательныя предположенія, отклоненныя большинствомъ двухъ третей членовъ въ Общихъ Собраніяхъ какъ Государственной Думы, такъ и Государственнаго Совѣта, возвращаются подлежащему Министру или Главноуправляющему для дополнительнаго соображенія и внесенія вновь на законодательное рассмотрѣніе, если на это послѣдуетъ Высочайшее соизволеніе.

დაინახავს ან თავმჯდომარე დახურული სხდომა იმისი ან სათათბიროს განკარგულებით მოხდა, ან და მინისტრი და მთავარ-მართებელი, თუ ამათი ინციატივით შესდგა დახურული კრება.

46. მინისტრსა და მთავარ-მართებელს შეუძლიანთ უკანვე წაიღონ სათათბიროში შეტანილი საქმე, მაგრამ თუ საქმე საკანონმდებლო საკითხის აღმძვრელია, (მუხ. 34), იმ შემთხვევაში მისი უკან წაღება არ შეუძლია მინისტრსა ან მთავარ-მართებელს სათათბიროს საზოგადო კრების დაუთმობლად.

47. სათათბიროს დასკვნას წარმოადგენს საზოგადო კრების წევრების უმრავლესობის აზრი საქმის გარჩევის დროს; სათათბირომ დაწვრილებით უნდა აღნიშნოს დებულებებში, რა ცვლილების შეტანა შეიძლება.

48. სათათბირო განხილულ მოსაზრებას წარუდგენს სახელმწიფო საბჭოს გადასაკეთებლად თავისი დასკვნით.

49. ის საკანონმდებლო მოსაზრებანი, რომელნიც უკუგდებულ იქმნება წევრების ორი მესამედის უმეტესობით, როგორც სათათბიროს, ისე საბჭოს საზოგადო კრებებზე, სათანადო უწყებას უბრუნდება, რათა შეეცებულ იქმნას და ხელ-ახლა წარუდგენილი, თუ უმაღლესი ნებართვა იქნება.

50. Въ тѣхъ случаяхъ, когда Государственный Совѣтъ встрѣтитъ затрудненіе принять заключеніе Государственной Думы, дѣло можетъ быть, по постановленію общаго собранія Совѣта, передано для согласованія мнѣнія Совѣта съ заключеніемъ Думы, въ комиссію изъ равнаго числа членовъ отъ обѣихъ установлений, по выбору Общихъ Собраній Совѣта и Думы, по принадлежности. Въ комиссіи предѣдательствуетъ Предѣдатель Государственнаго Совѣта или одинъ изъ предѣдателей департаментовъ Совѣта.

51. Согласительное заключеніе, выработанное въ комиссіи (ст. 50), вносится сперва въ Общее Собраніе Государственной Думы, а затѣмъ въ общее собраніе Государственнаго Совѣта. Если согласительнаго заключенія не будетъ выработано, то дѣло возвращается въ общее собраніе Государственнаго Совѣта.

52. Въ тѣхъ случаяхъ, когда засѣданіе Государственной Думы не состоится по неприбытію положеннаго числа членовъ (ст. 7), подлежащее разсмотрѣнію дѣло назначается къ новому слушанію не позднѣ двухъ послѣ несостоявшагося засѣданія недѣль. Если же въ теченіе этого срока дѣло къ слушанію назначено не будетъ или засѣданіе Думы вновь не состоится по неприбытію положеннаго числа членовъ, то подлежащій Министръ или Главноуправляющій отдѣльною частью можетъ, если признаетъ необходимымъ, внести дѣло въ Государственный Совѣтъ для разсмотрѣнія его безъ заключенія Думы.

53. Когда Императорскому Величеству благоугодно будетъ обратить вниманіе на медленность разсмотрѣнія Государственною Думою внесеннаго въ нее дѣла, Государственный Совѣтъ назначаетъ срокъ, къ которому должно послѣдовать заключеніе Думы. Если Дума не сообщитъ къ назначенному сроку своего за-

50. იმ შემთხვევებში, როცა სახელმწიფო საბჭოს გაუჭირდება სათათბიროს დასკვნის მიღება, საქმე, საბჭოს საზოგადო კრების დადგენილებით, შეიძლება გადაეცეს კომისიას, რომელშიაც სათათბიროსა და საბჭოს თანასწორი წევრები ეყოლებათ; ამ კომისიას თავმჯდომარედ ეყოლება სახელმწიფოს საბჭოს თავმჯდომარე ან საბჭოს დეპარტამენტის ერთ-ერთი თავმჯდომარე.

51. ამ კომისიის (მუხ. 50) მიერ შემუშავებული შეთანხმებით დასკვნა სრულიად შეაქვთ სახელიწიფო საბჭოს საზოგადო კრებაზე; თუ შეთანხმება არ მოხდა, სახელმწიფო საბჭოს საზოგადო კრებას მიენდობა.

52. როცა კრებას არ დაესწრობა საკმაო რიცხვი წევრებისა (მუხ. 7), განსახილველი საქმე ხელ-ახლა ინიშნება განსახილველად არა უგვიანეს ორის კვირისა სხდომიდან მოკიდებულ, რომელიც შესდგა. თუ ამ ვადის განმავლობაში არ დაინიშნება განსახილველად ანა-და ეხლა არ შესდგას სათათბიროს სხდომა საჭირო წევრთა დაუსწრებლობის გამო, სათანადო მინისტრს ან მთავირ-მართებელს შეუძლიან, თუ საჭიროდ დაინახავს, სახელმწიფო საბჭოში შეიტანოს, რომ სათათბიროს დასკვნის გამოუთქმელად განიხილოს იგი.

53. როცა მისი იმპერატორობითი უდიდებულესობა კეთილ-ინებებს და ყრადლებას მიაქცევს სახელმწიფო სათათბიროს მიერ საქმის განხილვის დაგვიანებას სახელმწიფო საბჭო ინიშნავს ვადას, რომლის განმავლობაში სათათბირომ უნდა წარადგინოს თავისი დასკვნა. თუ სათათბირო დანი-

ключенія, то Совѣтъ разсматриваетъ дѣло безъ заключенія Думы.

54. Члены Государственной Думы объ отмѣнѣ или измѣненіи дѣйствующаго или изданія новаго закона (ст. 34), подаютъ письменно заявленіе Предсѣдателю Думы. Къ заявленію долженъ быть приложенъ проектъ основныхъ положеній предлагаемаго измѣненія въ законѣ или новаго закона, съ объяснительною къ проекту запискою. Если заявленіе это подписано не менѣе, чѣмъ тридцатью членами, то предсѣдатель вноситъ его на разсмотрѣніе подлежащаго отдѣла.

55. О днѣ слушанія въ отдѣлѣ Государственной Думы заявленія объ отмѣнѣ или измѣненіи дѣйствующаго или изданія новаго закона извѣщаются Министры и Главноуправляющіе отдѣльными частями, къ предметамъ вѣдомства которыхъ заявленіе относится, а также въ подлежащихъ случаяхъ Государственный Секретарь, съ сообщеніемъ имъ копій съ заявленія и относящихся къ нему приложений, не позднѣе, какъ за мѣсяць до дня слушанія.

56. Если Министръ или Главноуправляющій отдѣльною частью или же Государственный Секретарь (ст. 55) раздѣляетъ соображенія Государственной Думы о желательности отмѣны или измѣненія дѣйствующаго или изданія новаго закона, то даетъ дѣлу движеніе въ законодательномъ порядкѣ.

57. Если Министръ или Главноуправляющій отдѣльною частью или же Государственный Секретарь (ст. 55) не раздѣляетъ соображеній о желательности измѣненія или отмѣны дѣйствующаго или изданія новаго закона, принятыхъ въ отдѣлѣ, а затѣмъ и большинствомъ двухъ третей членовъ въ Общемъ Собраніи Государственной Думы, то дѣло представляется Предсѣдателемъ Ду-

შენულ ვადაზე არ წარადგენს თავის დასკვნას, მაშინ საბჭო თავის-თავად სწვევრავს საკითხს.

54. საათათბიროს წევრები კანონის შეცვლისა ან ახალის გამოცემის შესახებ (მუხ. 34) წერილობით განცხადებას აძლევენ საათათბიროს თავმჯდომარეს; ამ განცხადებასთან უნდა წარადგინონ კანონის მომავალ ცვლილებისა ან ახალის კანონის ძირითად დებულების პროექტი და ქალაქი ამ პროექტის განმარტებით. თუ განცხადებას ხელს აწერს არა ნაკლებ 30 წევრისა, თავმჯდომარეს შეაქვს იგი განსახილველად სათანადო განყოფილებაში.

55. საათათბიროს განყოფილებაში შეტანილ განცხადების განხილვის დღეს ატყობინებენ მინისტრებსა ან მთავარ-მმართველებს, რომელთა უწყებასაც შეეხება შეტანილი განცხადება; აუწყებენ აგრეთვე სათანადო შემთხვევებში სახელმწიფო სეკრეტარსაც, რომელთაც უგზავნიან განცხადებისა და მისს შესახებ დებულების პირებს არა უგვიანეს ერთის თვისა.

56. თუ მინისტრი ან მთავარ-მმართველი ან სახელმწიფო სეკრეტარი (მუხ. 55) თანახმანი არიან საათათბიროს აზრისა არსებულ კანონის გაუქმებისა ან შეცვლისა, ანა და ახალის შემოღების შესახებ, მაშინ საქმეს კანონიერ მსვლელობას მისცემენ.

57. თუ მინისტრი, მთავარ-მმართველი ან სახელმწიფო სეკრეტარი არ ეთანხმებიან შეტანილ პროექტს, მიღებულს განყოფილებაში და საათათბიროს კრების წევრების ორ მესამედი ნაწილის მიერ, საქმე უმაღლესს სახელზე იგზავნება კეთილ განსახილველად; თუ ვინიცობაა, უმაღლესი ბრძანება გამოიცა საქმისთვის

мы въ Государственный Совѣтъ, черезъ который и восходить установленнымъ порядкомъ на Высочайшее благовозврѣнiе. Въ случаѣ Высочайшаго повелѣнiя о направленiи дѣла въ законодательномъ порядкѣ, ближайшая его разработка возлагается на подлежащаго Министра или Главноуправляющаго отдѣльною частью или же на Государственного Секретаря.

58. О сообщенiи свѣдѣнiй и разъясненiй по поводу такихъ, послѣдовавшихъ со стороны Министровъ или Главноуправляющихъ отдѣльными частями, а равно подвѣдомственныхъ имъ лицъ и установленiй, дѣйствiй, въ коихъ усматривается нарушенiе существующихъ законоположенiй (ст. 35), члены Государственной Думы подаютъ письменное заявленiе Предсѣдателю Думы. Заявленiе это должно заключать въ себѣ указанiе, въ чемъ усматривается нарушенiе закона и какого именно. Если заявленiе подписано не менѣе, чѣмъ тридцатью членами, то Предсѣдатель Думы вноситъ его на обсужденiе Общаго ея Собранiя.

59. Принятое большинствомъ членовъ Общаго Собранiя Государственной Думы заявленiе (ст. 58) сообщается подлежащему Министру или Главноуправляющему отдѣльною частью.

60. Министры и Главноуправляющие отдѣльными частями, не далѣе одного мѣсяца со дня передачи имъ заявленiя (ст. 59), сообщаютъ Государственной Думѣ надлежащiя свѣдѣнiя и разъясненiя или же извѣщаютъ Думу о причинахъ, по коимъ они лишены возможности сообщить требуемыя свѣдѣнiя и разъясненiя.

61. Если Государственная Дума большинствомъ двухъ третей членовъ Общаго ея Собранiя не признаетъ возможнымъ удовлетвориться сообщенiемъ Министра или Главноуправляющаго отдѣльною частью (ст. 60), то дѣло восходить, черезъ Государственный Совѣтъ, на Высочайшее благовозврѣнiе.

კანონიერ გზის მისაცემად, მინისტრის
 ლობელი დამუშავება ენდომება სათანადო მინისტრს ან მთავარ-მმართველს ან კიდევ სახელმწიფო სეკრეტარს.

58. სათათბიროს წევრები წერილობით განცხადებას აძლევენ მინისტრებისა ან მთავარ-მმართველების მოქმედებაზე შესახებ კანონმდებლობის (მუხ. 35) დარღვევისა. განცხადებაში უნდა აღნიშნულ იყოს, რაში გამოიხატა კანონის დარღვევა და რომელი კანონი დაარღვიეს. თუ განცხადებას ხელს აწერს არა ნაკლებ 30 წევრისა, იმ შემთხვევაში სათათბიროს თავმჯდომარეს შეაქვს იგი საზოგადო კრებაზე განსახილველად.

59. სათათბიროს საზოგადო კრების წევრების უმეტესობის მიერ მიღებული განცხადება (მუხ. 58) ეცნობება სათანადო მინისტრს და მთავარ-მმართველს.

60. მინისტრები და მთავარ-მმართველნი არა უგვიანეს ერთი თვისა დღიდან განცხადების წარდგენისა (მუხ. 59) აუწყებენ სახელმწიფო საბჭოს საჭირო ცნობებს, ან და შეატყობინებენ მიზეზს, რამაც დაუშალა მათ მიეცათ საჭირო ცნობები.

61. თუ სათათბიროს საზოგადო კრების წევრების ორი მესამედი უმეტესობა არა სცნობს შესაძლოდ მინისტრისა ან მთავარ-მმართველის (მუხ. 90) ცნობით დაკმაყოფილდეს, იმ შემთხვევაში, უმაღლესად წარედგინება საქმე სახელმწიფო საბჭოს შემწევობით.

VII. О наказъ Государственной Думы.

62. Подробности внутренняго порядка въ Государственной Думѣ, предметы вѣдомства и порядокъ дѣйствія указаннаго въ статьѣ 12 совѣщанія, а также обязанности канцеляріи Думы, ея пристава и подвѣдомственныхъ ему лицъ опредѣляются наказомъ, издаваемымъ Думою въ развитіе правилъ сего учрежденія.

63. Означенный въ предшешей (62) статьѣ наказъ публикуется во всеобщее свѣдѣніе черезъ Правительствующій Сенатъ.

Приложеніе къ статьѣ 13.

Торжественное обѣщаніе членовъ Государственной Думы.

«Мы, нижепоименованные, обѣщаемъ предъ всемогущимъ Богомъ исполнять возложенныя на насъ обязанности членовъ Государственной Думы по крайнему нашему разумѣнію и силамъ, храня вѣрность Его Императорскому Величеству Государю Императору и Самодержцу Всероссійскому и памятуя лишь о благѣ и пользѣ Россіи, въ удостовѣреніе чего своеручно подписуемся».

Приложеніе къ статьѣ 32.

Правила о порядкѣ назначенія и увольненія служащихъ въ канцеляріи Государственной Думы и состоящихъ при ней лицъ, а равно о прохожденіи ими службы.

1. Канцелярія Государственной Думы состоитъ изъ дѣлопроизводителей и ихъ помощниковъ, казначая, присяжныхъ стенографовъ и писцовъ. Число служащихъ въ канцеляріи и

62. სათათბიროს შინაურ წესწყობილების დაწვრილებითი ცნობები, უწყების საგნები, მოქმედების წესი, რომელიც ნაჩვენებია რჩევის მეთორმეტე მუხლში, და აგრეთვე სათათბიროს კანცელარიისა და მისის ბოქაულის ვალდებულებანი განმარტება სათათბიროს მიერ გამოცემულ განკარგულებით.

63. მესამოცდარე მუხლის წინამორბედი განკარგულება საჯაროდ გამოცხადდება სენატის შემწეობით.

დამატება მე 13 მუხლისა

აღთქმას სსხელმწიფო-სათათბაროს წევრთა.

„ჩვენ, ქვემოთ ხელის მომწერნი, აღთქმას ვსდებთ ყოვლის შემძლებელ ღვთის წინაშე, რამდენადაც გონება მიგვიწვევდა და ძალ-ღონე შეგვეწევს, შევასრულოთ ჩვენ მიერ ნაკისრები თანამდებობანი სახელმწიფო სათათბიროს წევრობისა, დავიცვათ ერთგულება მისის იმპერატორობითის უდიდებულესობის ხელმწიფე იმპერატორის და სრულიად რუსეთის თვითმპყრობელისადმი და გვახსოვდეს მხოლოდ რუსეთის სიკეთე და სარგებლობა, რასაც საკუთარის ხელის მოწერით ვამოწმებთ“.

დამატება 32 მუხლისა.

სსხელმწიფო სათათბაროში მოხელეთა და სხვა პირთა შადებისა და დათხოვნისა, აგრეთვე სამსახურის, წესრიგი.

1. სახელმწიფო სათათბიროს კანცელარიისაში იქმნებიან საქმის მწარმოებელნი და მათი თანაშემწენი, ხაზინადარი, ნაფიცი სტენოგრაფები და

оклады ихъ содержанія, а равно суммы на вознагражденіе писцовъ и на канцелярскіе расходы, опредѣляются штатомъ.

2. Назначеніе и увольненіе служащихъ въ канцеляріи принадлежить секретарю Государственной Думы.

3. На службѣ въ канцеляріи не могутъ состоять лица, не допускаемыя къ выборамъ въ Государственную Думу на основаніи статьи 7 положенія о выборахъ въ Думу.

4. Не могутъ быть принимаемы на службу въ канцелярію: а) недостигшіе гражданскаго совершеннолѣтія; б) обучающіеся въ учебныхъ заведеніяхъ, и в) иностранные подданные.

5. Лица женскаго пола могутъ быть допускаемы къ занятіямъ въ канцеляріи только по письмоводству и счетоводству.

6. Дѣлопроизводители канцеляріи и ихъ помощники назначаются изъ лицъ, окончившихъ курсъ въ одномъ изъ высшихъ учебныхъ заведеній и пробывшихъ на службѣ государственной или по выборамъ дворянскимъ, земскимъ и городскимъ не менѣе трехъ лѣтъ.

7. Выборъ принимаемыхъ на службу въ канцелярію лицъ зависитъ отъ Секретаря Государственной Думы. Предварительно принятія этихъ лицъ на службу Секретарь Думы входитъ въ сношеніе съ Государственнымъ Секретаремъ, безъ согласія котораго означенныя лица не могутъ быть опредѣлены на службу въ канцелярію.

8. Лица, поступающія на службу въ канцелярію, приносятъ присягу на вѣрность службы, если эта присяга не была ими принесена ранѣе.

9. Состоящимъ на службѣ въ канцеляріи воспрещается участіе въ

гадамწერნი. რაოდენობა კანცელარიაში მოსამსახურეთა, იმათი ჯამაგირი, ჯამაგირი გადამწერთა და სხვა ხარჯები კანცელარიისა განისაზღვრება შტატითა.

2. მიღება და დათხოვნა კანცელარიაში მოსამსახურეთა სახელმწიფო სათათბიროს მდივნის საქმეა.

3. კანცელარიაში მოხელეთ არ მიიღებენ იმათ, ვისაც სახელმწიფო სათათბიროში არჩევნებზე არ დაუშვებენ საარჩევნო დებულების შევიდენ მუხლის ძალით.

4. არ მიიღებენ კანცელარიის სამსახურში: ა) უწლოვანებს, ბ) სასწავლებლების მოსწავლეებს და გ) უცხოელ ქვეშევრდომთა.

5. დედათა სქესის პირთ მიიღებენ კანცელარიაში მხოლოდ გადამწერად და საანგარიშო ნაწილში.

6. კანცელარიის საქმის მწარმოებლად და იმათ თანაშემწეებად არჩეულ იქმნებიან ისეთნი, რომელთაც ერთ-ერთი უმაღლესი სასწავლებელი გაუთავებიათ და სახელწიფო სამსახურში ან სათავად-აზნაურო საკრებულოში, ერობასა და ქალაქებში არჩევით უმსახურნიათ არა ნაკლებ სამის წლისა.

7. არჩევა მოხელეებისა დამოკიდებულია სათათბიროს მდივანზე. მიღებამდენ სათათბიროს მდივანი შეეკითხება სახელმწიფო მდივანსა, რომლის ნებადაურთველად ვერ გაამწესებენ კანცელარიაში მოსამსახურეებსა.

8. სამსახურში შესვლის დროს ფიცს მიადებინებენ, თუ აღრე არა ჰქონიათ მიღებული.

9. კანცელარიაში მოსამსახურეებს არა აქვთ უფლება კერძო დაწესებუ-

учрежденіи всякихъ торговопромышленныхъ предіриятій и кредитныхъ установленій или въ управленіи ими, а также всѣ вообще частныя занятія, которыя совѣщаніе, указанное въ статьѣ 12 учрежденія Государственной Думы, признаетъ несовмѣстимыми со службою въ канцеляріи Думы.

10. Изъ числа служащихъ въ канцеляріи доступъ съ засѣданія Государственной Думы имѣютъ, сверхъ присяжныхъ стенографовъ, дѣлопроизводители и ихъ помощники.

11. Служащимъ въ канцеляріи воспрещается разглашать свѣдѣнія, которыя стали имъ извѣстны по служебному ихъ положенію, если свѣдѣнія эти оглашенію не подлежатъ.

12. За нарушеніе служебныхъ обязанностей служащіе въ канцеляріи подлежатъ ответственности на основаніяхъ, установленныхъ для должностныхъ лицъ, состоящихъ на дѣйствительной гражданской государственной службѣ. Права и обязанности начальства сихъ должностныхъ лицъ принадлежать, въ отношеніи служащихъ въ канцеляріи, совѣщанію, указанному въ статьѣ 12 учрежденія Государственной Думы.

13. Служащіе въ канцеляріи и ихъ семьи пользуются пенсіями и единовременными пособіями изъ казны примѣнительно къ постановленіямъ общаго устава о пенсіяхъ и единовременныхъ пособіяхъ по гражданскимъ вѣдомствамъ.

14. Правила, изложенныя въ статьяхъ 3, 4, 8, 9 и 11—13, имѣютъ соответственное примѣненіе къ приставу Государственной Думы и его помощникамъ.

ლებში სამსახურისა, რომელიც დასახელებულია სახელმწიფო სათათბიროს 12—1 მცხლში.

10. კანცელარიაში მოსამსახურეთაგან სათათბიროში კრების დროს დასწრების უფლება აქვთ, სტენოგრაფებს გარდა, საქმის მწარმოებელთ და იმათ თანაშემწეებსა.

11. კანცელარიაში მოსამსახურეებს უფლება არა აქვთ გამოამყვანონ ისეთი ცნობები და ამბები კანცელარიისა, რომელიც გამოსამყვანებელი არ არის.

12. სამსახურის მოვალეობის ასრულებლობისა და დარღვევისათვის კანცელარიის მოხელენი ეძლევიან პასუხის გებაში იმ საფუძვლით, როგორც სახელმწიფო სამსახურის მოხელენი.

13. კანცელარიაში მოსამსახურეებს და იმათ სახლობას ეძლევათ პენსია და ერთჯამიერი შესაწევარი ხაზინილამ ისე, როგორც სამოქალაქო უწყებათა მოხელეებს, თანხმად საზოგადო წესდებისა პენსიებისა და ერთ ჯამიერ შესაწევრის შესახებ.

14. 3, 4, 8, 9 და 11—13 მუხლებში ჩამოთვლილი უფლებები ეძლევა სახელმწიფო სათათბიროს ბოქაულსა და იმის თანაშემწესა.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:
„*Быть по сему*“.

Въ Петергофѣ.
6-го августа 1905 года.

ПОЛОЖЕНІЕ

о выборахъ въ Государственную Думу.

I. *Общая положенія.*

1. Выборы въ Государственную Думу производятся: а) по губерніямъ и областямъ и б) по городамъ: С.-Петербургу и Москвѣ, а также Астрахани, Баку, Варшавѣ, Вильнѣ, Воронежу, Екатеринославу, Иркутску, Казани, Кіеву, Кишиневу, Курску, Лодзи, Нижнему-Новгороду, Одессѣ, Орлу, Ригѣ, Ростову-на-Дону совмѣстно съ Нахичеванью, Самарѣ, Саратову, Ташкенту, Тифлису, Тулѣ, Харькову и Ярославлю.

Примѣчаніе. Выборы въ Государственную Думу отъ губерній Царства Польскаго, областей Уральской и Тургайской и губерній и областей: Сибирскихъ, генералъ-губернаторствъ Степного и Туркестанскаго и Намѣстничества Кавказскаго, а также выборы отъ кочевыхъ инородцевъ производятся на основаніи особыхъ правилъ.

2. Число членовъ Государственной Думы по губерніямъ, областямъ и городамъ устанавливается приложеннымъ къ сей статьѣ рисаніемъ.

3. Избраніе членовъ Государственной Думы по губерніямъ и областямъ (ст. 1, п. а) производится губер-

ნამდვილზედ საკუთარი მინისტრის იმპერატორების უღედებულესობის ხელით წარწერილი არს:

„ასე იყოს“

მეტერგოფი.

6 აგვისტო 1905 წელს.

დებულება

სახელმწიფო სასათბიროში არჩევისა.

1. საზოგადო წესება.

1. სახელმწიფო სასათბიროში არჩევნები მოხდება: ა) გუბერნიებსა და ოლქებში და ბ) ქალაქებში: ს.-პეტერბურგსა და მოსკოვში, აგრეთვე ასტრახანსა, ბაქოსა, ვარშავსა, ვილნოსა, ვორონეჟსა, ეკატერინოსლავსა, ირკუტსკსა, ყაზანსა, კიევისა, კიშინევისა, კურსკსა, ლოდზსა, ნიჟნი-ნოვგოროდსა, ოდესასა, არიოლსა, რიგასა, დონის-როტოვსა ნახიჩევნით, სამარასა, სარატოვსა, ტაშკენტსა, ტფილისსა. ტულასა, ხარკოვსა და იაროსლავში.

შენიშვნა. სახელმწიფო სასათბიროს არჩევნები პოლონეთის სამეფოსაგან, ურალის და ტურგაის ოლქებისაგან, ციმბირის გუბერნიებისა და ოლქებისაგან, თურქესტანისა და სტენროს საგენერალ-გუბერნატორებისა და კავკასიის სამთავარმართებლოსა და აგრეთვე მომთაბარე არარუსთაგან მოხდება განსაკუთრებული წესების საფუძველზე.

2. როდენობა სასათბიროს წევრთა გუბერნიებიდან, ოლქებიდან და ქალაქებიდან დაწესებულ იქმნება ისე, როგორც ამ მუხლთან დამატებულ ნუსხაშია.

3. გუბერნიებსა და ოლქებში წევრთა არჩევა მოხდება საგუბერნიო ამომრჩეველ კრებისაგან. ეს კრება

скимъ избирательнымъ собраніемъ. Собраніе это образуется, подъ предсѣдательствомъ губернскаго предводителя дворянства или лица, его замѣняющаго, изъ выборщиковъ, избираемыхъ съѣздами: а) уѣздныхъ землевладѣльцевъ; б) городскихъ избирателей, и в) уполномоченныхъ отъ волостей и станицъ.

4. Общее число выборщиковъ по каждой губерніи или области, а равно распредѣленіе ихъ между уѣздами и съѣздами устанавливается приложеннымъ къ сей статьѣ рисованіемъ.

5. Избраніе членовъ Государственной Думы отъ указанныхъ въ пунктѣ б) статьи 1 городовъ производится избирательнымъ собраніемъ, образуемымъ, подъ предсѣдательствомъ городского головы или лица, его замѣняющаго, изъ выборщиковъ, избираемыхъ: въ столицахъ—въ числѣ *ста шестидесяти*, а въ остальныхъ городахъ—въ числѣ *восемьдесятити*.

6. Въ выборахъ не участвуютъ: а) лица женскаго пола; б) лица моложе двадцати пяти лѣтъ; в) обучающіеся въ учебныхъ заведеніяхъ; г) воинскіе чины арміи и флота, состоящіе на дѣйствительной военной службѣ; д) бродячіе инородцы, и е) иностранные подданные.

7. Кромѣ указанныхъ въ предшедшей (6) статьѣ лицъ, въ выборахъ не участвуютъ также: а) подвергнушіеся суду за преступныя дѣянія, влекущія за собой лишеніе или ограниченіе правъ состоянія, либо исключеніе изъ службы, а равно за кражу, мошенничество, присвоеніе вѣреннаго имущества, укрывательство похищеннаго, покунку и принятіе въ закладъ завѣдомо краденаго или полученнаго чрезъ обманъ имущества и рстовищество, когда они судебными приговорами не оправданы, хотя бы послѣ состоявшагося осужденія они и были освобождены отъ наказанія за давностью, примиреніемъ, силою Всемилостивѣйшаго

შესდგება გუბერნიის თავადთა და სხვათა წინამძღოლთა თავაჯდომარეობით, ან იმის მოადგილისა, იმ პირთაგან, რომელთაც აირჩევენ: ა) მაზრის მემამულეთა, ბ) ქალაქის ამომრჩეველთა და გ) სოფლის და დაბების კრებები.

4. რაოდენობა გუბერნიისა და ოლქების ამომრჩეველთა, აგრეთვე განაწილება იმათი მაზრებზე და კრებებზე დაწესებულ იქნება ისე, როგორც ამ მუხლთან დამატებულ ნუსხაშია.

5. სეხელმწიფოს სათათბიროს წევრებს ქალაქებიდან ირჩევენ ქალაქის ამომრჩეველი კრება ქალაქის თავის თავმჯდომარეობითა ან იმის მოადგილისა, იმ პირთაგან, რომელთაც არჩევენ—სატახტო ქალაქებში ა ს ს ა მ ო ც ს ა, ხოლო დანარჩენ ქალაქებში ო თ ხ მ ო ც ს ა.

6. არჩევნებში მონაწილეობას არ იღებენ: ა) დედათა სქესის პირნი, ბ) ოცდახუთ წელზე ნაკლებნი, გ) მოსწავლენი, დ) სამხედრო მოხელენი ლაშქრისა და ფლოტისა, როცა სამსახურში ითვლებიან; ე) მოწაწალე არარუსნი და ვ) უცხოეთის ქვეშევრდომნი.

7) წინა მუხლში (6) დასახელებულთ გარდა არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლება არა აქვთ აგრეთვე: ა) იმ პირთ, რომელნიც დასჯილნი არიან დანაშაულისათვის და ამისგამო აყრილი აქვთ ღირსება, ან სამსახურიდან არიან გამორიცხულნი, აგრეთვე ქურდობისა, ვერავლობისა, რწმუნებულ ქონების მითვისებისა, მოტაცებულის დაფარვისა, ნაპარევის სყიდვისა და გირაოდ მიღებისა, ან მოტყუებით ქონების შექმნისა, და მოვანშეობისათვის, როდესაც ისინი სასამართლოს ოქმით გამართლებულნი არ არიან, თუნდაც

Манифеста или особаго Высочайшаго повелѣнія; б) отрѣшенные по судебнымъ приговорамъ отъ должности—въ теченіе трехъ лѣтъ со времени отрѣшенія, хотя бы они и были освобождены отъ сего наказанія за давностью, силою Всемилоствѣйшаго Манифеста или особаго Высочайшаго повелѣнія; в) состоящіе подь слѣдствіемъ или судомъ по обвиненіямъ въ преступныхъ дѣяніяхъ, означенныхъ въ пунктѣ а или влекущихъ за собой отрѣшеніе отъ должности; г) подвергшіеся несостоятельности, впредь до опредѣленія свойства ея; д) несостоятельные, о которыхъ дѣла сего рода приведены уже къ окончанію, кромѣ тѣхъ, несостоятельность коихъ признана несчастною; е) лишенные духовнаго сана или званія за пороки, или же исключенные изъ среды обществъ и дворянскихъ собраній по приговорамъ тѣхъ сословій, къ которымъ они принадлежатъ, и ж) осужденные за уклоненіе отъ воинской повинности.

8. Не принимаютъ участія въ выборахъ: а) губернаторы и вице-губернаторы, а равно градоначальники и ихъ помощники—въ предѣлахъ подвѣдомственныхъ имъ мѣстностей, и б) лица, занимающія полицейскія должности,—въ губерніи или городѣ, по которымъ производятся выборы.

9. Лица женскаго пола могутъ предоставлять свои цензы по недвижимоу имуществу для участія въ выборахъ своимъ мужьямъ и сыновьямъ.

10. Сыновья могутъ участвовать въ выборахъ, вмѣсто своихъ отцовъ, по недвижимоу ихъ имуществу и по ихъ уполномочію.

კი ამ ოქმების შემდეგ განთავსდნენ ლეგულნიც იქმენ სასჯელისაგან ხანგრძლივობითა, შერიგებითა, უმოწყალების მანიფესტითა ან უმაღლესის ბრძანებითა; ბ) სამსახურდგან ჩამოყენებულნი სასამართლოს განჩინებით—სამის წლის განმავლობაში ჩამოყენებიდან, —თუნდაც კი განთავისუფლდნენ ამ სასჯელისაგან ხანგრძლივობით, უმოწყალების მანიფესტის ძალითა, ან განსაკუთრებულნი უმაღლესის ბრძანებითა; ვ) ისინი, ვინც გამომძიებასა ღ სამართალშია მიცემული ისეთის საქციელისათვის, რომელიც ჩამოთვლილია წინა მუხლის ა—ში, ან სამსახურდგან ჩამოყენება მოსდევს; დ.) გაკოტრებულნი მინამ გამოირკვეოდეს საქმის ვითარება; ე) გაკოტრებულნი, რომელთა საქმე უკვე გამორკვეულია, იმ გაკოტრებულთ გარდა, რომელთაც უბედურ შემთხვევისაგან მოუვიდათ; ზ) მღვდლობის ხარისხს ან წოდებას მოკლებულნი ცუდის საქციელისთვის, ან გამორისხულნი საზოგადოებათა და თავდაზნაურთა კრებისაგან იმ წოდებათა განჩინებით, რომელთაც ისინი ეკუთვნიან; და ზ) დასჯილნი სამხედრო ბეგარის თავიდან აცილებისათვის.

8. არ იღებენ მონაწილეობას არჩევნებში: ა) გუბერნატორები და ვიცე—გუბერნატორები, აგრეთვე ქალაქპეტები (გრადონაჩალნიკები) და მისი თანაშემწენი და ბ) პოლიციამი მოსამსახურენი გუბერნისა და ან ქალაქებში, სადაც არჩევნები ხდება.

9. ქალებს შეუძლიან თავისი ცენზი უძრავ მამულისა გადასცენ თავიანთ ქრებებსა და შვილებს არჩევნებში დასასწრებლად.

10. შვილებს შეუძლიან დაესწრან მამების მავივრად იმათის რწმუნებითა.

11. Съѣзды избирателей созываются въ губернскомъ или уѣздномъ городѣ, по принадлежности, подъ предѣдательствомъ: съѣзды уѣздныхъ землевладѣльцевъ и уполномоченныхъ отъ волостей—уѣзднаго предводителя дворянства или лица, его замѣняющаго, а съѣздъ городскихъ избирателей—городскаго головы губернскаго или уѣзднаго города, по принадлежности, или лицъ, ихъ замѣняющихъ. Для уѣздовъ указанныхъ въ пунктѣ б) статьи 1 городовъ образуются въ сихъ городахъ отдѣльные съѣзды городскихъ избирателей уѣзда, подъ предѣдательствомъ мѣстнаго городскаго головы. Въ уѣздахъ, въ коихъ имѣется нѣсколько городскихъ поселеній, можетъ быть образовано нѣсколько отдѣльныхъ съѣздовъ городскихъ избирателей съ разрѣшенію Министра Внутреннихъ Дѣлъ, коему предоставляется распредѣлять подлежащихъ избранію выборщиковъ между отдѣльными городскими поселеніями.

12. Въ съѣздѣ уѣздныхъ землевладѣльцевъ участвуютъ: а) лица, владѣющія въ уѣздѣ на правѣ собственности или пожизненнаго владѣнія обложенною сборомъ на земскія повинности землею въ количествѣ, опредѣленномъ для каждаго уѣзда въ приложенномъ къ сей статьѣ росписаніи; б) лица, владѣющія въ уѣздѣ на посесіонномъ правѣ горнозаводскими дачамъ въ количествѣ, указанномъ въ томъ же росписаніи; в) лица, владѣющія въ уѣздѣ на правѣ собственности или пожизненнаго владѣнія инымъ, кромѣ земли, недвижимымъ, не составляющимъ торгово-промышленнаго заведенія, имуществомъ, стоимостью по земской оцѣнкѣ не ниже *пятнадцати тысячъ* рублей; г) уполномоченные отъ лицъ, владѣющихъ въ уѣздѣ или землею въ размѣрѣ не менѣе десятой доли количества десятинъ, опредѣленнаго для каждаго уѣзда въ вышеупомянутомъ росписаніи, или инымъ недвижимымъ имуществомъ (п. в) стоимостью по земской оцѣнкѣ не ниже *одной тысячи пяти сотъ* рублей и д)

11. ამომრჩეველთა კრებები შესდგება გუბერნიისა და მაზრის ქალაქში; კრებები მაზრის მემამულეთა და სოფლების რწმუნებულთა—მაზრის თავადაზნაურთა ან მისს მოადგილის თავმჯდომარეობითა; ქალაქის კრებები კი ქალაქის თავის თავმჯდომარეობითა, ან იმის მოადგილისა. მაზრების ქალაქებისათვის, რომელიც ნაჩვენებია 1 მუხლის ბ-ში, ცალკე კრებები შესდგება მაზრის ქალაქის ამომრჩეველთა ადგილობრითი ქალაქის მოურავის თავმჯდომარეობითა. იმ მაზრებში, სადაც რამდენიმე ქალაქია, შეიძლება შესდგეს რამდენიმე ცალკე კრება ქალაქის აშომრჩეველთა შინაგან საქმეთა მინისტრის ნებართვითა, რომელსაც უფლება აქვს გაანაწილოს ამოსარჩევ პირთა არჩევანი ქალაქებს შორის.

12, მაზრის მემამულეთა კრებაზე მონაწილეობას იღებენ: ა) ისინი, ვისაც აქვს საკუთრება, ან სიცოცხლეში მფლობელობს იმოდენა მამულითა, რომელიც იხდის ხარჯს, ამ მუხლთან დამატებულ ნუსხაში აღნიშნულსა; ბ) რომელთაც აქვთ მთამადნის აგარაკები იმდენი, რამდენიც ნაჩვენებია იმავე ნუსხაში; გ) იმათ, ვისაც საკუთრება აქვთ ან სიცოცხლით ჰფლობენ სხვა, მიწის გარდა, უძრავ მამულითა, რომელიც არ ეკუთვნის სავაჭრო სამრეწველო დარგსა, რომელიც დაფასებულია 15-ათასად; დ) რწმუნებულნი იმ პირთაგან, რომელთაც მაზრაში აქვთ მამული, ან სხვა უძრავი ქონება შეფასებით არა ნაკლებ 1500 მანეთზე ღირებული და ე) რწმუნებულნი სამღვდელთაგან, რომელნიც უფლობენ საეკლესიო მამულითა.

уполномоченные отъ священнослужителей, владѣющихъ въ уѣздѣ церковною землею.

13. Въ Архангельской губерніи сѣзды уѣздныхъ землевладѣльцевъ не образуются, а лица, имѣющія право участія въ нихъ (ст. 12), причисляются въ каждомъ уѣздѣ названной губерніи къ сѣзду городскихъ избирателей. Въ тѣхъ уѣздахъ Ставропольской губерніи, въ коихъ не имѣется городскихъ поселеній, лица, уплачивающія въ предѣлахъ уѣзда основной промысловый налогъ на личные промысловыя занятія, а также лица, владѣющія въ уѣздѣ торгово-промышленнымъ предпріятіемъ (ст. 16, п. п. *в* и *г*), причисляются къ мѣстному сѣзду уѣздныхъ землевладѣльцевъ, который и избираетъ установленное росписаніемъ (ст. 4) отъ этого сѣзда и сѣзда городскихъ избирателей число выборщиковъ.

14. Означенные въ пунктахъ *з* и *д* статьи 12 уполномоченные отъ владѣльцевъ недвижимыхъ имуществъ и отъ священнослужителей избираются на предварительномъ ихъ сѣздѣ. Смотра по мѣстнымъ удобствамъ, или созывается одинъ общій для всего уѣзда сѣздъ, или образуется нѣсколько отдѣльныхъ сѣздовъ согласно росписанію, устанавливаемому губернаторомъ. Предсѣдательствованіе на сѣздѣ возлагается на уѣзднаго предводителя дворянства или лицо, его замѣняющее.

15. Число уполномоченныхъ, подлежащихъ избранію на предварительномъ сѣздѣ, опредѣляется количествомъ земли, числящейся за лицами, явившимися на сѣздѣ, и итогомъ оцѣночной стоимости другаго принадлежащаго имъ недвижимаго имущества, полагая по одному уполномоченному на полный избирательный цевзъ, установленный для участія въ сѣздѣ уѣздныхъ землевладѣльцевъ (ст. 12, п. п. *а*, *б* и *в*).

16. Въ сѣздѣ городскихъ избирателей участвуютъ: *а*) лица, владѣю-

13. არხანგელსკის გუბერნიაში მაზრის მემამულეთა კრებები არ შესდგება, არამედ ის პირნი, ვისაც აქვს უფლება იმათში მონაწილეობისა (12 მუხლი) მიეწერებიან ამ გუბერნიის ყველა ქალაქში ქალაქის ამომრჩევლებსა. სტავროპოლის გუბერნიის იმ მაზრებში, სადაც ქალაქის მოსახლენი არ არიან, ის პირნი, რომელნიც მაზრაში იხდიან დადებულს სამრეწველო გადასახადსა და ვისაც სამრეწველო-სავაჭრო საქმეები აქვს, (მუხლი 16) მიეწერებიან მაზრის მემამულეთა ადგილობრივს კრებასა, რომელიც ნუსხაში მოხსენებულს (მუხ. 4) ამომრჩევლთა რიცხვს ამოირჩევს.

14. 12-ე მუხლში დ-სა ღ-ს ქვეშ მოხსენებულნი რწმუნებულნი ირჩევენ თავიანთ წინასწარ კრებაზე. როგორც კი მოხერხდება, ან საზოგადო კრება შესდგება მთელის მაზრისათვის, ან რამდენიმე ცალკე კრება შესდგება თანხმად გუბერნატორის განაწილებისა. კრებაზე თავმჯდომარეობს მაზრის წინამძღოლი, ან მისი მოადგილე.

15. რაოდენობა რწმუნებულთა, რომელნიც უნდა აირჩიონ წინასწარ კრებაზე, დამოკიდებულია მიწის რაოდენობაზე, რომელიც ირიცხება იმათზე, ვინც გამოცხადდენ კრებაზე, და აგრეთვე სხვა უძრავ მამულის ფასზე, ასე რომ თითო რწმუნებულს უნდა იქმნეს სრულ საარჩევნო ცენზიანი, როგორც ნაჩვენებია მაზრის მემამულეთა მონაწილეობისათვის კრებაში (მუხ. 12 ა, ბ ღ).

16. ქალაქების საარჩევნო კრებაზე მონაწილეობენ: *ა*) ის პირნი, რომ-

Войска Донского и въ губерніи Оренбургской образуется въ каждомъ уѣздѣ, кромѣ съѣзда уполномоченныхъ отъ волостей, на одинаковыхъ съ нимъ основаніяхъ, съѣздъ уполномоченныхъ отъ станицъ. Уполномоченные отъ станицъ казацкихъ войскъ Астраханскаго, Донскаго и Оренбургскаго избираются станичными сборами изъ числа членовъ станичныхъ обществъ войсковаго сословія, въ числѣ двухъ отъ каждой станицы. Въ губерніяхъ Курляндской, Лифляндской и Эстляндской уполномоченные отъ волостей избираются на общемъ волостномъ сходѣ изъ числа лицъ, входящихъ въ его составъ. Въ Измаильскомъ уѣздѣ Бессарабской губерніи, вмѣсто съѣзда уполномоченныхъ отъ волостей, образуется съѣздъ уполномоченныхъ отъ сельскихъ общинъ, по одному отъ каждой общины. Уполномоченные эти избираются въ каждой общинѣ общимъ собраніемъ владѣльцевъ надѣльной земли, созываемымъ подъ предѣлательствомъ примѣра общины.

19. Въ указанныхъ въ пунктѣ б статьи 1 городахъ въ избраніи выборщиковъ въ городское избирательное собраніе участвуютъ: а) лица, владѣющія въ предѣлахъ города на правѣ собственности или пожизненнаго владѣнія недвижимымъ имуществомъ, оцѣненнымъ для обложения городскимъ сборомъ: въ столицахъ—въ суммѣ не менѣе *трехъ тысячъ* рублей; б) лица, владѣющія въ предѣлахъ города требующимъ выборы промысловаго свидѣтельства торгово-промышленнымъ предпріятіемъ: въ столицахъ—торговымъ предпріятіемъ перваго разряда, промышленнымъ—одного изъ первыхъ трехъ разрядовъ или парходнымъ, съ котораго уплачивается основнаго промысловаго налога не менѣе *пяти сотъ* рублей въ годъ, а въ прочихъ городахъ—торговымъ предпріятіемъ одного изъ первыхъ двухъ разрядовъ, промышленнымъ—одного изъ первыхъ пяти разрядовъ или парходнымъ, съ котораго уплачивается основнаго промысловаго налога не

ჯართა ოლქში და ორენბურგის გუბერნიის, გარდა სოფლების რწმუნებულთა კრებისა, იქნება კრება რწმუნებულთა სტანიციებიდან. ასტრახანის, დონის და ორენბურგის ყაზახთა ჯარს სტანიციების რწმუნებულთ ირჩევენ სტანიციის ყრილობები სამხედრო წოდებიდან, ოროს თითო სტანიციიდან. კურლიანდიის ესტლიანდიის გუბერნიებში თემის რწმუნებულთ ირჩევენ ყრილობაზე, ყრილობაზე მყოფ პირთაგან. ბესარაბიის გუბერნიის იზმაილოვის მაზრაში, თემის რწმუნებულთა კრების ნაცვლად, შესდგება კრება სოფლის საზოგადოებათა რწმუნებულთა, თითო თითო საზოგადოებისაგან. ამ რწმუნებულთ ირჩევენ თვითეულს საზოგადოებაში შემდგარი საზოგადო კრება სანადელო მიწების მფლობელობა.

19. პირველი პარაგრაფის ბ მუხლში ნაჩვენებ ქალაქებში ქალაქის არჩევნებში მონაწილეობას მიიღებენ: ა) ისინი, ვისაც ქალაქში საკუთრებად აქვთ ან სიცოცხლით ფლობენ უძრავ ქონებას, რომელიც დაფასებულია ქალაქის ხარჯის დასადებად—სატახტო ქალაქებში—არა ნაკლებ სამი ათასი მანეთისა, ხოლო სხვა ქალაქებში არა ნაკლებ ათას ხუთასი მანეთისა; ბ) ისინი, ვისაც ისეთი საქმე უჭირავს, რაც მოითხოვს სამრეწველო მოწოდების ქონებას, სატახტო ქალაქებში—ლირებულს არა ნაკლებ ხუთასი მანეთისა წელიწადში, ხოლო სხვა ქალაქებში არა ნაკლებ ორმოცდაათი მანეთისა; გ) ისინი, ვინც იხდიან ქალაქში სამრეწველო გარდასახადს პირველის ხარისხთა და დ) ისინი, ვინც იხდიან სახელმწიფო გარდასახადს ბინისას მეთე ხარისხიდან დაწ-

მეფე *пятидесяти* рублей въ годъ; *в)* лица, уплачивающія въ предѣлахъ города основной промысловый налогъ на личныя промысловыя занятія по первому разряду, и *г)* лица, уплачивающія въ предѣлахъ города государственный квартирный налогъ, начиная съ десятаго разряда и выше.

20. Съ указанныхъ въ пунктѣ *б* статьи 1 городахъ, для избранія выборщиковъ въ городское избирательное собраніе, городъ подраздѣляется на избирательные участки, соотвѣтствующіе, по числу и границамъ, дѣленію его на полицейскія части. Распредѣленіе между участками подлежащихъ избранію выборщиковъ производится городской управою или замѣняющимъ ее учрежденіемъ, соотвѣтственно общей численности населенія въ каждомъ изъ участковъ, и утверждается губернаторомъ или градоначальникомъ, по принадлеж-

ности. 21. Если нѣсколько лицъ имѣютъ недвижимое имущество (ст. 12, п.п. *а, б* и *в*; ст. 16, п. *а* и ст. 19, п. *а*) въ общемъ нераздѣльномъ владѣніи, то каждый изъ нихъ считается владѣльцемъ причитающейся на его долю части имущества и согласно ему пользуется правомъ голоса на выборахъ.

22. Въ каждомъ избирательномъ участкѣ, съѣздѣ или собраніи никто не можетъ имѣть болѣе одного голоса.

23. Общій надзоръ за правильнымъ производствомъ выборовъ возлагается, подъ руководствомъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, на губернаторовъ и градоначальниковъ, по принадлежности. Имъ предоставляется требовать отъ подлежащихъ мѣстъ и лицъ свѣдѣнія о ходѣ и порядкѣ выборовъ, а равно обозрѣвать выборныя производства и давать указанія къ обезпеченію правильнаго хода выборовъ.

ყობილი და ზემოთაღ.

20. 1 პარაგრაფის ბ მუხლში მოხსენებულ ქალაქებში ქალაქის საარჩევნო კრების ამომრჩეველთა საარჩევნო, ქალაქი იყოფება საარჩევნო უბნებად. უბნებში არჩევნებს აწარმოებებს ქალაქის გამგეობა ან მის მაგიერი დაწესებულება უბნის მცხოვრებთა რაოდენობის დაგვარად, და ამტკიცებს გუბერნატორი, ან გრადონაჩალნიკი, კუთვნილებისამებრ.

21. თუ რამდენსამე პირს აქვთ უძრავი მამული (პარ. 12, მუხლი ა, ბ, და გ; პარაგ. 16, მუხ. ა და პარ. 19, მუხ. ა) საზოგადო განუყოფელ მფლობელობაში, მაშინ თვითეული მათგანი ითვლება მფლობელად იმ ნაწილისა, რომელიც მას ერგება წილად მამულისაგან და ამის მიხედვით ხმის უფლება ეძლევა არჩევნებზე.

22. თვითეულს საარჩევნო უბანში, კრებაზე ან ყრილობაზე ერთ ხმაზე მეტი არავის არა აქვს.

23. საზოგადო ყურადღება, რომ სწორე და სიმართლით მოხდეს არჩევნები შინაგნ საქმეთა მინისტრის ხელმძღვანელობით, ევალება გუბერნატორებს და გრადონაჩალნიკებს. იმათ ეძლევათ უფლება მოსთხოვონ ვისიც როგია ცნობები არჩევნების წარმოების შესახებ და დარიგება მისცენ არჩევნების სწორე და სიმართლით წარმოებისათვის.

(Продолженіе будетъ).

Письмо отъ 1 октября 1905 года, на имя Высокопреосвященнаго Николая, Экзарха Грузіи, отъ завѣдующаго книжнымъ складомъ Общества распространенія религіозно-нравственнаго просвѣщенія въ духѣ православной церкви, архимандрита Михаила слѣдующаго содержанія:

Ваше Высокопреосвященство, Милостивѣйшій Архипастырь.

Въ церковной печати не разъ были жалобы священниковъ на книжный голодъ въ деревнѣ: трудно выбрать книгу, не легко составить библіотеку для себя и для крестьянъ.

Книжный складъ Общества распространенія религіозно-нравственнаго просвѣщенія, сообразно съ цѣлями его учрежденія, желаетъ помочь этому горю и проситъ Ваше Высокопреосвященство оказать ему содѣйствіе опубликованіемъ въ епархіальномъ органѣ нижеприлагаемаго оповѣщенія.

СПБ. книжный складъ, учрежденный Обществомъ религіозно-нравственнаго просвѣщенія, идя на встрѣчу желаніямъ и запросамъ духовенства, давно жалующагося на книжный голодъ, объявляетъ слѣдующее:

I. Книжный складъ соглашается на весьма льготныхъ условіяхъ составлять (по точнымъ указаніямъ священниковъ или по собственному выбору завѣдующаго складомъ, если ему довѣрятъ) библіотеки:

- 1) для домашняго чтенія священниковъ;
- 2) для священниковъ въ ихъ виѣбогослужебныхъ чтеніяхъ и проповѣди;
- 3) для выдачи народу.

II. Помогаетъ организовать при церквахъ книжные шкафы—для продажи книгъ.

Для этихъ цѣлей книги высылаются на усиленно льготныхъ условіяхъ.

III. Книжный складъ высылаетъ на льготныхъ условіяхъ всякія книги по заказу священниковъ, членовъ причта, учителей—хотя бы и не богословскаго характера.

Условія: книги при выпискѣ не менѣе, чѣмъ на пять рублей, съ уступкой 20% и болѣе на собственныя изданія и отъ 10 до 20% на чужія изданія.

Тѣ же самыя льготы и удобства предлагаются ученическимъ библіотекамъ...

При высылкѣ какого-нибудь изъ нашихъ изданій на всѣ церкви епархіи уступка 30%. Пересылка по вѣсу.

Книжнымъ складомъ издается:

Книга о. Михаила (для ищущей Бога интеллигенціи). До 16 названій.

Книга о. Александра Рождественскаго: „Семья прав. христіанина“ и пр.

Сборники—на Пасху, Рождество, Троицынъ день и т. д.

Мелкія брошюры отъ 2—5 к.

Готовятся къ изданію: „Святая минуты“. Большой отрывной календарь, дающій чтеніе на каждый день.

Житія Св., бесѣды, религ. рассказы, стихотворенія, мысли. Болѣе 2,000 буквъ на страницѣ.

До ста брошюръ на всѣ праздники—дешевые сборники.

Книга: „Почему намъ не вѣрять. Къ церковной реформѣ“...

Желающимъ будетъ за одну марку (въ 4 к.) высланъ каталогъ.

Завѣдующій *Архим. Михаилъ*,

Э—О профессоръ Д. А.

Предложеніе, отъ 3 октября 1905 г. № 1153, Императорскаго православнаго Палестинскаго общества Тифлисскому отдѣлу онаго слѣдующаго содержанія:

По порученію Совѣта Общества, Канцелярія Общества покорнѣйше просить Отдѣлъ препровождаемое при семъ объявленіе помѣстить по возможности бесплатно, въ епархіальныхъ вѣдомостяхъ и въ мѣстныхъ газетахъ, а также принять на себя трудъ распространенія свѣдѣній о новыхъ изданіяхъ Палестинскаго Общества среди мѣстнаго населенія тѣмъ путемъ, который Отдѣлъ признаетъ наиболѣе удобнымъ примѣнить въ районѣ своей дѣятельности.

НОВЫЯ ИЗДАНІЯ.

Спутникъ въ Святую Землю. Съ 50 рисунк. и 3 планами въ текстѣ и двумя отдѣльными приложеніями: картою Палестины и планомъ Иерусалима и его окрестностей. *В. Н. Хитрово*, ц. 75 коп., съ перес. 1 руб.

Типы современныхъ русскихъ паломниковъ въ Св. Землю. (Чтеніе о Св. Землѣ, вып. 72). *Проф. А. А. Дмитриевскаго*. Ц. 15 к.

Святая Земля для христіанства и Россіи. (Чтеніе о Св. Землѣ, вып. 71). *В. С. Ильинскаго*. Ц. 15 коп.

Поездка на Синай въ 1902 году. Путевые наброски, съ 33 рис. *проф. А. А. Васильева*. Ц. 1 руб.

Складъ изданій въ Канцеляріи Императорскаго Православнаго Палестинскаго Общества, С.-Петербургъ, Вознесенскій просп., 36. Книжки высылаются съ наложеннымъ платежемъ. Выписывающіе изъ склада на 1 руб. и больше—за пересылку не платятъ.

Каталогъ изданій Палестинскаго Общества и брошюръ для веденія народныхъ чтеній и собесѣдованій о Святой Землѣ высылается бесплатно.

Распоряженія Имеретинскаго Епархіальнаго Начальства.

Утверждены въ должности старостъ: 2 іюня кр. Герасимъ Левановъ Кордадзе при Тобаніерской церкви; 9 іюня Игнатій Георгіевъ Шерашенидзе при Гадидской церкви; 1 іюля кр. Ермолай Ивановъ Меманишвили при Сиктаруйской церкви; дв. Ефремъ Алексѣевъ Сакварелидзе при Сакарской церкви; кр. Григорій Давидовъ Мардалейшвили при Квемо-Маглакской церкви; кр. Моисей Ростововъ Брегадзе при Буетской церкви; кр. Іосифъ Николаевъ Оболадзе при Хресильской церкви; кр. Эрастъ Ивановъ Ашотія при Зедубанской церкви; кр. Андрей Ивановъ Хуциберидзе при Боботской церкви; кр. Алексѣй Θεодоровъ Гветадзе при Цихійской церкви; Никифоръ Купарадзе при Янетской церкви; 2 іюля кр. Павелъ Николаевъ Кублашвили при Ахалдабской церкви; 29 іюля кр. Иванъ Димитріевъ Кублашвили при Мандикорской церкви; кр. Лазарь Симоновъ Маглаперидзе при Заратской церкви; 1 августа дв. Іуліанъ Ростововъ Гогоришвили при Дихашховской церкви; кр. Ражденъ Георгіевъ Тутарашвили при Свирской Спасской церкви 5 августа дв. Иванъ Елифановъ Канделаки при Бзаванской церкви; 14 августа кр. Максимъ Іессеевъ Цикаридзе при Садеметравской церкви; Доментій Георгіевъ Амаглебели при Дапнарской церкви; дв. Шено Димитріевъ Церетели при Нигозетской церкви.

4 іюля *уволенъ* заштатъ псаломщикъ Дихашховской церкви Леонтій Мжаванадзе.

Перемѣщены: 1 іюля *псаломщики:* Чвальбечской церкви Иванъ Абашидзе и Сасашкой Иларіонъ Мушкудіани одинъ на мѣсто другого; 4 іюля псаломщикъ Зенобанской церкви Иванъ Лорткипанидзе при Дихашховской церкви; 14 августа второй священникъ Сапаачавской церкви Соломонъ Джулакидзе на первое мѣсто; 16 августа *священники:* Димской церкви Василій Чхиквадзе при Надабурской церкви; Чунешской церкви Михаилъ Мачитадзе при Дземской церкви; Надабурской церкви Авденаго Габричидзе при Даулухской церкви; Даулухской церкви Арсеній Чачуа при Чквншской церкви; Чквншской церкви Лаврентій Девидзе при Чунешской церкви; 19 августа Зеда-Шварской церкви Ѳома Канделаки при Никорцминдской церкви.

Отъ Редакціи: № 18 не вышелъ въ свѣтъ по независящимъ отъ редакціи обстоятельствамъ.